

TEMPORA, EEN REIS DOOR DE TIJD

Een toneelspel in tien scènes voor de jeugd

door

ERIK PERSOONS

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V. – 2000 Antwerpen

Tel: 03 366 44 00

E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **TEMPORA, EEN REIS DOOR DE TIJD** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **ERIK PERSOONS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot D/2022/0220/037
ISBN 9789038516578

Copyright: © 2022 Toneelfonds J. Janssens bv

Internet: www.toneelfonds.be
E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van **TONEELFONDS JANSSENS** te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van **TONEELFONDS JANSSENS** te Antwerpen.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij **TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen**

Telefoon 03 366 44 00

Website: www.toneelfonds.be

Email: rechten@toneelfonds.be

IBAN: BE37 3631 4081 3728 BIC: BBRUBEBB

Geen enkele andere instantie dan TONEELFONDS JANSSENS heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering:

Aankoop van minimaal 15 tekstboekjes bij de uitgever.

Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be.

Zie ook de brief, welke u bij aankoop van de scripts heeft ontvangen (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of informeer ons via de mail/per post. Bij vragen kunt u bij ons informeren. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens. Eventueel extra voorstellingen dienen uiterlijk 1 dag voor de dag van de opvoering te worden aangegeven.

U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Aanvraag vergunning tot HER-opvoering(en):

1. Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be of via de mail/per post met uw gegevens naar Toneelfonds Janssens. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens

2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen vier weken voorafgaand aan de voorstelling. Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten NEDERLAND: I.B.V.A. HOLLAND BV, afd. Auteursrechten, Postbus 363, 1800 AJ Alkmaar Telefoon (072) 5112135 – info@ibva.nl. Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONAGES

(onbeperkt aantal kinderen)

JUNIOR, een baby T-Rex

ELISE, luidruchtig en impulsief, maar simpel ingesteld

JONATAN, neemt de beslissingen, bedachtzaam en nors

MATISSE, een vrolijke flapuit

LERAAAR/LERARES

ZAALWACHTER

OPPERPRIESTER/PRIESTERES

GOD CHRONOS

GRIEKSE POORTWACHTER

MARKIES

MARKIEZIN

LAKEI

DICHTER 1, geest met masker en mantel met cape

DICHTER 2, geest met masker en mantel met cape

DICHTER 3, geest met masker en mantel met cape

Figuranten (enkelen met eventueel 1 zin tekst)

2 tot 5 oermensen

2 leerlingen

2 tot 5 museumpoppen

2 Egyptische slavendrijvers

2 tot 4 Egyptische slaven

Vertaler

Omdat het verhaal zich in verschillende tijdperken afspeelt, zal er niet met een vast decor worden gewerkt, maar enkel gebruik worden gemaakt van enkele attributen die gemakkelijk verplaatsbaar zijn (gemaakt door de leerlingen. Dit kan in lessen PO of Techniek)

Om aan het publiek snel kenbaar te maken waar het tafereel zich afspeelt en om het visuele te versterken, wordt er gebruik gemaakt van een vast scherm achteraan het podium waarop voor elk tafereel een ander, vast beeld wordt geprojecteerd.

Verschillende aspecten komen aan bod in dit verhaal en kunnen verder uitgewerkt worden in andere lessen:

- rouwverwerking
- verdriet
- geschiedenis
- oertijd
- Oude Egypte
- Griekse tijd
- Franse koningen
- muziek

Het stuk leent zich dus perfect om er een totaalspektakel van te maken waarbij de hele school kan betrokken worden.

TAFEREEL 1

(Beeldscherm: oerwoud of vulkaan, bergen)

(Attributen: enkele potten met planten, een aan hout opgespannen dierenvel of pels)

(Het doek gaat open. Geluid van donder en bliksem, huilende wind. Oermensen komen paniekerig het podium opgelopen van weerszijden (sommigen met primitieve wapens knots, speer) geschrokken door elkaar lopen, dan gebrul van een monster, T-Rex. Nog grotere paniek. De oermensen richten hun wapens op onzichtbare vijand. Op het scherm: schaduw van T-Rex.)

JUNIOR: (komt haastig, met de armen zwaaiend, het podium opgelopen (Jardin))
STOP! STOP! Dit klopt niet! Jullie zitten in het midden van mijn verhaal.

(Van zodra Junior op komt en begint te roepen, bevriezen de oermensen. Het geluid sterft weg.)

(Tegen bevroren oermensen) Sorry hoor, maar we moeten even van in het begin starten, anders gaan ze mijn verhaal zeker niet begrijpen.

(De oermensen lopen nu achterwaarts met tegengestelde bewegingen van het podium af, terug achter de coulissen (langs weerszijden))

(Richt zich naar het publiek) Zo is het beter. Jullie vragen zich natuurlijk af wat dit te betekenen heeft. Wat een jonge T-Rex hier komt doen. Jullie hoeven geen schrik te hebben, hoewel ik een carnivoor, een vleeseter ben, ga ik jullie niet opeten. Vandaag toch nog niet. Hebben jullie even tijd? Dan vertel ik jullie mijn verhaal want van iemand anders gaan jullie het toch nooit geloven, zo bijzonder is het. Het begon eigenlijk met mijn drie beschermelingen. Wacht, ik stel ze even aan je voor. Maar eerst even kijken of mama nog in de buurt is, want ze houdt er niet van als ik tegen mijn eten praat. *(verlaat het podium (Jardin))*

(Terwijl Junior het podium verlaat, gaat het doek terug dicht. Als het doek bijna dicht is brul van T-Rex.)

(De oermensen komen nu rustig op voor het doek. Sommigen zetten zich neer, proberen met stenen vuur te maken, (één van hen klopt op zijn vinger Loopt jammerend rond terwijl anderen hem uitlachen) Anderen lummelen een beetje rond. Een van hen legt zich te slapen, een ander struikelt over hem. Even wat duwen en trekken. Dit moet even duren zodat de attributen achter het doek kunnen vervangen worden voor tafereel 2. Als alles klaarstaat: brul van T-rex = sein voor oermensen om verschrikt weg te lopen achter gordijn.)

TAFEREEL 2

(Beeldscherm: kinderkamer)

(Attributen: Klein kastje met daarop een foto van de ouders (Jardin), aan de andere kant van het podium (cour) staat de teletijdmachine (door leerlingen zelf ontworpen) op wieltjes)

JUNIOR: (komt kijken van achter het doek, midden van podium) Ssstt! Ik hoor de drieling aankomen. Met hen is alles begonnen. Straks zullen jullie het wel begrijpen.

(Het doek gaat open. Junior haast zich terug achter coulissen via cour. De drieling komt het toneel op. (Jardin) Jonatan gaat onmiddellijk naar de kast, de twee anderen gaan naar het midden van het podium en richten zich tot elkaar en het publiek)

ELISE: Is tante nog niet thuis? Ik heb wel honger hé!

MATISSE: Neen, je weet toch dat tante lange dagen moet werken om alle onkosten betaald te krijgen.

ELISE: *(droevig)* Maar ik heb honger!

MATISSE: Wees blij dat tante zoveel geld probeert te verdienen, anders was het alle dagen alleen maar brood en confituur. 's Morgens, 's middags én 's avonds, nietwaar Jonatan?

(Jonatan antwoordt niet, knikt alleen maar terwijl hij een foto in zijn handen heeft en eens in zijn ogen wrijft. Elise en Matisse gaan bij Jonatan aan het kastje staan en leggen kameraadschappelijk hun arm over zijn schouder)

JONATAN: Ik mis mama en papa nog elke dag.

ELISE: Ik begrijp het, wij ook hoor. Het was een verschrikkelijke dag toen ze omkwamen in dat auto-ongeluk.

JONATAN: Gelukkig dat we tante nog hebben die zich over ons heeft ontfermd, anders moesten we naar een weeshuis.

MATISSE: Ik mag er niet aan denken. Trouwens, wanneer gaan we het speciale geschenk dat we van papa hebben geërfd uitproberen?

JONATAN: Ben je gek? We weten helemaal wat de gevolgen zouden kunnen zijn? We wisten zelfs niet dat papa zoiets kon realiseren. Oké, hij was een heel goeie wetenschapper, maar dit...! *(wijst naar teletijdmachine)*

ELISE: Wat bedoel je? Zo moeilijk is het toch niet om een kast in elkaar te knutselen?

JONATAN: Ben jij nu echt zo dom of doe je alleen maar alsof? Kan je niet lezen misschien? Zie je niet wat er boven op die machine staat geschreven?

ELISE: Ik ken wel een TELEfoon en een TIJDschrift of een naaiMACHINE maar wat die woorden samen betekenen... neen sorry, dat weet ik niet.

JONATAN: Ik geef het op. Niet te geloven dat jij een zus van mij bent en nog ongelooflijker dat we een drieling zijn.

MATISSE: Wees blij dat er tenminste nog één slimmerik bij is.

JONATAN: Ja, als ik er niet was, dan waren we maar een triestig stelletje.

MATISSE: *(klopt schaterlachend op Jonatan zijn rug)* Ik had het wel over mezelf hé! Kom, Belgium's Got talent is op tv.

(De drieling verlaat elkaar duwend en spelend het podium)

(Op doek verdwijnt het beeld van de kinderkamer en verschijnt het beeld van Belgium's Got Talent.)

(Doek dicht. Intro van Belgium's got talent. 2 meisjes dansen Street dance op de muziek van de film Step up 4 of een andere act)

TAFEREEL 3

(Beeldscherm: vensters klaslokaal (naar buiten kijkend))

(Klein bord op wieltjes (Jardin). Daarvoor drie schoolbankjes, elk met 2 stoelen, 1ste bank Hayley en Kamiel, daarachter Elise, laatste bank Jonathan en Matisse (bijna Cour))

(Doek gaat open)

LEERKRACHT: *(komt met snelle pas het podium opgelopen en gaat vooraan in het midden staan. Richt zich tot het publiek)* Stilte iedereen! De les gaat beginnen! *(wijst naar iemand achteraan in het publiek)* Pieter, steek die gsm eens weg. Je weet dat ik dat niet wil in de les. *(kijkt een seconde rond, wijst iemand anders in de zaal aan)* Sofie, hou op met tateren en draai je terug naar voor. Die roddeltjes houd je maar voor op de speelplaats. *(blijft even streng naar het publiek kijken, knikt dan goedkeurend)* Goed zo! *(richt zich dan tot de drieling en de twee anderen)* Weet iemand van jullie nog waar we het gisteren over gehad hebben

ELISE: *(steekt haar hand omhoog)* Dat de Rode Duivels gewonnen hebben van Duitsland!

MATISSE: *(geeft Elise een duwtje in de rug)* Sst! Domkop, dat bedoelt de lerares helemaal niet!

ELISE: Hoezo? Ze hebben toch gewonnen?!

KAMIEL: Echt waar, zij is echt de domste van de klas.

JONATAN: *(komt van achter z'n bank en geeft de twee leerlingen voor zich een duw)* Zij kan de domste niet zijn want die prijs hebben jullie jaar na jaar al gewonnen.

LEERKRACHT: Stilte! En gedraag jullie! Er wordt hier niemand geplaagd! *(draait zich terug naar het publiek)* Is er dan niemand die weet waarover de les gisteren ging?

(korte pauze)

JONATAN: *(steekt z'n hand op)* De oerknal en de prehistorie, mevrouw.

LEERKRACHT: *(draait zich met een ruk om)* Klopt! En ik wil heel graag weten of jullie daar nog veel van onthouden hebben en daarom ga ik volgende week jullie kennis eens testen.

(de schoolbel gaat)

Iedereen naar buiten. *(keert zich terug naar de toeschouwers, wijst de zaal in)* Behalve jullie, want jullie hebben niet goed opgelet en moeten nog een tijdje blijven zitten! *(hierop stapt leerkracht demonstratief van het podium)*

(Hayley en Kamiel ruimen hun bank op en haasten zich van het podium. Net voor ze achter coulissen verdwijnen, gooien ze allebei een propje papier naar Jonatan en Matisse. Die willen Hayley en Kamiel al achterna hollen, maar krijgen dan Elise in de gaten)

ELISE: *(wandelt twijfelend naar voor op het podium)* Het is een ramp! Ik ben alles wat er in de les gezegd is al vergeten.

(Jonatan en Matisse komen bij Elise staan. Ze staan alle drie even beteuterd te kijken)

JONATAN: Ik heb een goed idee. Ik ken een plaats waar we héél veel over de oertijd kunnen leren!

MATISSE: De bibliotheek?

JONATAN: Daar natuurlijk ook, maar ik heb nog een beter idee: het natuurhistorisch museum. Daar staan dinosaurussen, oermensen en oerbeesten.

(Jonatan, Matisse en Elise beginnen te lachen en gaan goedgehumeurd van het podium (Cour))

(Doek dicht)

(Tussenscène om de attributen op het podium te verwisselen)

(Hayley en Kamiel komen voor het gesloten doek opgelopen, ze plagen elkaar, gooien propjes papier naar elkaar. Dan komt de leerkracht op en trekt aan Kamiels oren terwijl zij teken doet dat ze geen propjes op de grond mogen gooien en de propjes terug moeten oprapen. De twee jongens beginnen met tegenzin de propjes op te rapen en geven die aan de leerkracht. Als de twee jongens demonstratief van het podium zijn gestuurd door de leerkracht, kijkt de leerkracht stiekem rond en begint dan zelf propjes de zaal in te gooien, (mag even duren) waarna zij glimlachend het podium verlaat.)

TAFEREEL 4

(Beeldscherm: Afbeelding van ingang natuurhistorisch museum)

(Er staan oermensen (leerlingen verkleed) doodstil. Indien mogelijk enkele potten met planten (mag vrij wild zijn, grote bladeren) Enkele staandertjes met tekstborden. Zaalwachter staat achteraan podium, kant Jardin)

(Doek gaat open)

(Jonatan, Matisse en Elise komen op en kijken verwonderd rond. Ze lopen langzaam over het podium)

ELISE: *(Luid)* Waauuuww!

ZAALWACHTER: SSSst! Hier wordt niet geroepen! Dit is een museum, geen speelplaats.

MATISSE: *(Afllezend van een tekstbord)* Triceratops is een geslacht van plantenetende ornithische dinosauriërs uit de groep van de Ceratopia, dat tijdens het late Krijt, in het Maastrichtien, leefde in het gebied van het huidige Noord-Amerika.

JONATAN: *(wijst naar publiek en het tekstbord)* Kijk, die poppen beelden een prehistorische mensensoort uit. *(leest af van het tekstbord)* Wetenschappers onderzochten het fossiel van een schedel uit China. Hun conclusie? De schedel behoort toe aan een nieuwe prehistorische mensensoort, de 'homo longi'. Die zou minder ver van ons staan dan de neanderthaler, tot dusver onze dichtste verwant.

(Als de drieling hen voorbij loopt, komen de oermensen 'tot leven'. Ze lopen voorzichtig achter hen aan, knotsen omhoog geheven om op de drieling hun hoofd te meppen. Als de drieling zich omdraait, 'bevrozen' de oermensen. De drieling is verward)

ELISE: *(roept)* Hé, stonden die poppen daarnet niet ginder bij dat bordje?

ZAALWACHTER: Ssstt!! Hier wordt niet geroepen! Dit is een museum, geen

speelplaats.

JONATAN: (*vragend aan Elise*) Heb jij weer stiekem aan tante haar likeur gezeten?

MATISSE: Ja maar, ik vind dat toch ook maar raar hoor.

JONATAN: Jullie zien spoken! Kom, we gaan verder.

(De oermensen sluipen weer achter de drieling aan)

(Leest tekst op volgende bordje) De Gasparinisaura is een kleine tweevoetige planteneter. Dit voorhistorisch dier was ongeveer zo groot als een volwassen man, maar woog slechts dertien kilogram.

(Als de drieling zich opnieuw omdraait, 'bevrozen' de oermensen.)

ELISE: (*roept*) Hé, zeg nu niet dat ik droom!

ZAALWACHTER: Ssstt! Hier wordt niet geroepen! Dit is ...

ELISE: Een museum, geen speelplaats. Ja ja, we weten het al. (*tegen haar broers*) Zeg, ik vind het hier echt leuk en ik heb al veel bijgeleerd, maar ik vind het hier ook eng. Zouden we niet terug naar huis gaan?

(Elise, Jonatan en Matisse gaan vlug af)

(Doek dicht)

(Tussenscène om de attributen op het podium te verwisselen)

(Teletijdmachine (op wieltjes) wordt voor het doek geplaatst. De drieling komt terug op voor het doek. Ze lopen voorzichtig naar de teletijdmachine. Ze betasten nieuwsgierig het toestel. Matisse wil er in stappen, maar wordt door Jonatan er terug uitgetrokken. Uiteindelijk gaan ze alle drie heel voorzichtig in de tijdmachine. Dan heel veel licht, lawaai. Plots gaat het licht op het voorpodium uit. Geluid weg. De tijdmachine wordt terug achter het doek geschoven)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

bestellen@toneelfonds.be

03 3664400

**TONEEL
FONDS** **ANSSENS**
Voor de juiste keuze